Adroddiad i'r	Cabinet
Dyddiad y cyfarfod	21 Mai 2024
Aelod Arweiniol / Swyddog	Y Cynghorydd Jason McLellan, Arweinydd ac Aelod Arweiniol Twf Economaidd a Threchu Amddifadedd / Tony Ward, Cyfarwyddwr Corfforaethol: Yr Amgylchedd a'r Economi
Awdur yr adroddiad	Tony Ward, Cyfarwyddwr Corfforaethol: Yr Amgylchedd a'r Economi
Teitl	Cynlluniau Hirdymor ar gyfer Trefi: Y Rhyl

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

1.1. Mae'r adroddiad hwn yn sôn am y gronfa o tua £20 miliwn a gyhoeddwyd yn ddiweddar ar gyfer Y Rhyl, sy'n rhan o fenter Cynlluniau Hirdymor ar gyfer Trefi Llywodraeth y DU[1].

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

2.1. Mae gofyn i Gyngor Sir Ddinbych (CSDd) gymryd camau penodol erbyn 1 Mehefin 2024 (megis penodi Cadeirydd annibynnol i Fwrdd Tref newydd), ac rydym yn ceisio cefnogaeth y Cabinet ar gyfer ein hymateb arfaethedig i'r camau gofynnol.

[1] https://www.gov.uk/government/publications/long-term-plan-for-towns-guidance-for-local-authorities-and-town-boards/long-term-plan-for-towns-guidance-for-local-authorities-and-town-boards

3. Beth yw'r argymhellion?

3.1. Bod y Cabinet yn dirprwyo awdurdod [i'r Cyfarwyddwr Corfforaethol: Yr Amgylchedd a'r Economi a'r Arweinydd/Aelod Arweiniol Twf Economaidd a Threchu Amddifadedd] ar gyfer cyflwyno'r wybodaeth angenrheidiol i Lywodraeth y DU er mwyn bodloni gofynion y gronfa erbyn y dyddiad cau, sef 1 Mehefin.

4. Manylion yr adroddiad

4.1. Ym mis Medi 2023, lansiodd Llywodraeth y DU y fenter Cynllun Hirdymor ar gyfer Trefi fel rhan o'i rhaglen ffyniant bro. Ar 6 Mawrth 2024, cyhoeddwyd y byddai'r Rhyl yn derbyn tua £20 miliwn fel un o'r 2il garfan o drefi i'w cynnwys yn y fenter. Bydd y cyllid yn cael ei ddyfarnu i CSDd, a ni fydd yn gyfrifol am y cyllid ac am gyflwyno'r cynllun.

4.2. Mae gofyn i CSDd wahodd unigolyn addas i fod yn Gadeirydd Bwrdd Tref newydd Y Rhyl. Dylai hwn fod yn berson uchel ei barch sy'n amlwg yn angerddol dros Y Rhyl ac mewn sefyllfa dda i ymgynnull partneriaid. Dylai Bwrdd y Dref gael ei gadeirio gan berson busnes neu arweinydd cymunedol lleol i sicrhau bod y Bwrdd yn adlewyrchu blaenoriaethau'r dref yn llawn, ac ni ddylai'r Cadeirydd fod yn gynrychiolydd etholedig.

4.3. O ystyried bod rhaid penodi Cadeirydd erbyn 1 Mehefin 2024, roedd angen i'r broses o ddethol Cadeirydd fod yn eithaf ysgafn. Ceisiwyd enwebiadau gan Grŵp Cyfeirio'r Rhyl, ac mae'r Cyfarwyddwr Corfforaethol: Yr Amgylchedd a'r Economi a'r Arweinydd/Aelod Arweiniol Twf Economaidd a Threchu Amddifadedd wedi cael trafodaethau gyda'r unigolion a enwebwyd ar gyfer y swydd. Dyluniwyd y trafodaethau hyn i archwilio nifer o feysydd, megis eu diddordeb, eu gallu a'u haddasrwydd ar gyfer y swydd. Nid oedd y broses o benodi Cadeirydd wedi'i chwblhau adeg cyflwyno'r papur hwn, felly dyma pam ein bod yn ceisio awdurdod dirprwyedig i gadarnhau'r holl drefniadau angenrheidiol erbyn 1 Mehefin (gweler argymhelliad 3.1).

4.4. Ar ôl ei benodi, bydd CSDd yn cydweithio â'r Cadeirydd i gadarnhau aelodaeth Bwrdd y Dref, gan ddefnyddio'r amodau a ddarparwyd gan Lywodraeth y DU. Bydd angen i'r Bwrdd ymgynnull arweinwyr cymunedol, cyflogwyr, y Cyngor a'r

AS lleol i oruchwylio a chyflawni'r Weledigaeth Hirdymor a'r cynlluniau cyflawni 3-blynedd.

4.5. Mae yna ddau derfyn amser allweddol i CSDd (a'r Bwrdd) gyflawni'r gofynion penodol a nodwyd gan Lywodraeth y DU. Yn gyntaf, rhaid i CSDd gyflwyno bywgraffiad y Cadeirydd, Strwythur y Bwrdd, y Cylch Gorchwyl, y Polisi Gwrthdaro Buddiannau a ffurflen Ffiniau'r Dref **erbyn 1 Mehefin 2024**. Rydym yn ceisio cymeradwyaeth y Cabinet i ddirprwyo'r dasg hon i'r Cyfarwyddwr Corfforaethol: Yr Amgylchedd a'r Economi a'r Arweinydd/Aelod Arweiniol Twf Economaidd a Threchu Amddifadedd (gweler argymhelliad 3.1). Yna, erbyn **1 Tachwedd 2024**, rhaid i'r Bwrdd wneud y canlynol:

- Cytuno ar Lywodraethiad
- Cytuno ar gynllun ymgysylltu
- Cynnal adolygiad data
- Ymgysylltu â'r cyhoedd
- Datblygu'r Weledigaeth 10-mlynedd
- Datblygu'r cynllun cyflawni ar gyfer y 3 blynedd gyntaf.

4.6. Argymhellir Bwrdd o 12 i 15 Aelod, ac mae'r canllawiau'n awgrymu y dylai gynnwys y canlynol (mae rhagor o wybodaeth i'w gweld yn Atodiad A):

- 2 Aelod Etholedig y Cyngor Sir
- Yr AS
- Uwch Gynrychiolydd yr Heddlu
- Cynrychiolwyr o amrywiaeth o sefydliadau cymunedol, allai gynnwys y Cyngor Tref, yr ysgol/coleg, Cyngor Gwasanaethau Gwirfoddol Sir Ddinbych, busnesau ac ati.

4.7. Rhaid i Weledigaeth Hirdymor (10 mlynedd) y Dref fod yn seiliedig ar flaenoriaethau'r bobl leol. Rhaid iddo nodi gweledigaeth a blaenoriaethau'r dref ar gyfer buddsoddi ac adfywio, wedi'u cydweddu â'r tair thema ganlynol: 1) diogelwch personol ac eiddo; 2) y stryd fawr, treftadaeth ac adfywio; a 3) cludiant a chysylltedd. Rhaid cytuno ar hyn, a'r Cynllun Cyflawni 3-blynedd, a'u cyflwyno erbyn 1 Tachwedd 2024.

4.8. Bydd Y Rhyl yn derbyn cronfa 10-mlynedd ar ffurf gwaddol o tua £20 miliwn. Y bwriad yw y bydd hyn yn cynnig sicrwydd hirdymor i gyflawni prosiectau dros nifer o flynyddoedd, a'r hyblygrwydd i fuddsoddi mewn ymyriadau sy'n seiliedig ar anghenion a blaenoriaethau lleol sy'n datblygu. Er y bydd CSDd/y Bwrdd yn derbyn swm blynyddol (tua £2 filiwn y flwyddyn), nid oes rhaid gwario'r arian i gyd o fewn y flwyddyn honno; gellir ei ddwyn ymlaen, o leiaf o fewn cyfnod pob cynllun cyflawni 3-blynedd.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at Gynllun Corfforaethol 2022 i 2027: Y Sir Ddinbych a Garem?

5.1. Bydd Cynllun Hirdymor y Dref yn cefnogi themâu cynllun corfforaethol y Cyngor, ond yn benodol, Bwrdd Sir Ddinbych Ffyniannus.

6. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

6.1. Bydd angen i swyddogion o amrywiaeth o wasanaethau'r Cyngor gefnogi Bwrdd y Dref. Mae cyllid ar gael i helpu gyda'r tasgau y mae'n rhaid eu cwblhau erbyn 1 Tachwedd 2024, er enghraifft, bydd £200,000 ar gael ar gyfer gwaith ymgysylltu cyhoeddus ac i gefnogi datblygiad y weledigaeth 10-mlynedd a'r cynllun cyflawni 3-blynedd.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o'r Effaith ar Les?

7.1. Ni chynhaliwyd Asesiad o'r Effaith ar Les mewn perthynas â'r adroddiad hwn.

8. Pa ymgynghoriadau sydd wedi'u cynnal gyda Chraffu ac eraill?

8.1. O ystyried y terfynau amser, ni chafwyd llawer o gyfle i ymgynghori hyd yma. Fodd bynnag, anfonwyd y wybodaeth ddiweddaraf i Grŵp Ardal Aelodau'r Rhyl dros e-bost, ac roedd yn eitem ar raglen Grŵp Cyfeirio'r Rhyl ar 25 Ebrill 2024.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

9.1. Mae'r adroddiad yn nodi'r prif delerau ac amodau ar gyfer yr £20 miliwn o gyllid a gyhoeddwyd ar gyfer Y Rhyl fel rhan o fenter Cynlluniau Hirdymor ar gyfer Trefi Llywodraeth y DU.

10. Pa risgiau sydd ac a oes rhywbeth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

10.1. Y brif risg i gychwyn yw methu â bodloni'r terfynau amser ar gyfer cyflwyno gwybodaeth i Lywodraeth y DU, a fyddai'n arwain at beidio â chael y cyllid.

11. Pŵer i wneud y penderfyniad

11.1. A24 Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 - pŵer cymhwysedd cyffredinol.

11.2. Tabl 4, Atodiad 1 Adran 13 Cyfansoddiad y Cyngor.